

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

VIJEĆE

PREPORUKE VIJEĆA

od 10. ožujka 2014.

o kvalitativnom okviru za pripravništvo

(2014/C 88/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292., u vezi s člancima 153. i 166.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Krizom su naročito pogođeni mladi. Stope nezaposlenosti mladih dosegle su povijesne vrhunce posljednjih godina u nekoliko država članica, bez ikakve naznake skorog smanjenja. Poticanje zapošljivosti i produktivnosti mladih ključno je za njihov ulazak na tržišta rada.
- (2) Olakšavanje prijelaza iz obrazovanja u zapošljavanje ključno je za poboljšanje prilika za zapošljavanje za mlade na tržištu rada. Nužno je poboljšati obrazovanje mladih i olakšati njihovo zapošljavanje kako bi se postigao glavni cilj strategije Europa 2020. prema kojemu se do 2020. nastoji postići stopa zaposlenosti žena i muškaraca u dobi od 20 do 64 godina od 75 %. U smjernici br. 8. politika zapošljavanja država članica države članice poziva se da donesu programe pomoći mladima, posebno onima koji nisu zaposleni, koji se ne školuju ni ne osposobljavaju kako bi pronašli prvo zaposlenje, stekli radno iskustvo ili se dalje školovali i osposobljavali, uključujući naukovanje, te da brzo interveniraju ako mladi ostanu bez posla ⁽¹⁾.
- (3) U posljednja dva desetljeća pripravništvo je postalo bitna ulazna točka za ulazak na tržište rada.
- (4) Socioekonomski troškovi nastaju ako pripravništvo, posebno ono koje se ponavlja, zamijeni regularno zaposlenje, naročito na početnim pozicijama koje se obično nude pripravnicima. Štoviše, pripravništvo loše kvalitete, posebno ono s malo obrazovnog sadržaja, ne vodi do značajnih pojačanja produktivnosti niti donosi pozitivne učinke. Društveni troškovi mogu nastati i u vezi s neplaćenim pripravništvom koja mogu ograničiti mogućnosti zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju.
- (5) Postoji dokaz da su kvaliteta pripravništva i ishod zapošljavanja povezani. Važnost pripravništva u olakšavanju prijelaza na zapošljavanje ovisi o njihovoj kvaliteti u smislu sadržaja obrazovanja i radnih uvjeta. Kvalitetno pripravništvo izravno povećava produktivnost, olakšava usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada i promiče mobilnost, osobito smanjenjem troškova potrage za zaposlenjem i popunjavanju slobodnih radnih mjesta, za poduzeća i za pripravnike.
- (6) Preporuka Vijeća o uspostavi jamstva za mlade ⁽²⁾ poziva države članice da se pobrinu da svi mladi do 25 godina prime kvalitetnu ponudu za zaposlenje, nastavak obrazovanja i naukovanje ili pripravništvo unutar četiri mjeseca od početka nezaposlenosti ili napuštanja formalnog obrazovanja.
- (7) Očito je iz raznih studija i istraživanja da problemi kvalitete utječu na značajni dio pripravništva, uglavnom kada nijedna ustanova za obrazovanje ili osposobljavanje nije izravno odgovorna za obrazovni sadržaj i radne uvjete pripravništva.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća o Smjernicama za politike zapošljavanja država članica, 2010/707/EU od 21. listopada 2010. (SL L 308, 24.11.2010., str. 46.).

⁽²⁾ SL C 120, 26.4.2013., str. 1.

- (8) Dokazi ukazuju na to da se od značajnog broja pripravnika jednostavno traži da obavljaju pomoćne poslove. Kvalitetnim pripravništvom mora se ponuditi i solidan i smislen obrazovni sadržaj. To podrazumijeva, među ostalim, utvrđivanje specifičnih vještina koje se stječu, nadgledanje i mentorstvo pripravnika te praćenje njegova napretka.
- (9) Postoje problemi i u odnosu na uvjete rada, odnosno dugo radno vrijeme, nedostatak pokrivenosti socijalnim osiguranjem, postojanje rizika za zdravlje i sigurnost ili rizika na radnom mjestu, niska ili nepostojeća naknada za rad i/ili kompenzacija, nejasnoće u mjerodavnim pravnim sustavima i prekomjerno produljenje trajanje pripravništva.
- (10) U nekim državama članicama i sektorima pripravništvo trenutačno nije pravno uređeno, a ako pravno uređenje postoji, ono je vrlo raznoliko te pruža različite elemente kvalitete ili različite provedbene prakse. U nedostatku regulatornog okvira ili instrumenta ili zbog manjka transparentnosti s obzirom na radne uvjete za pripravništvo i njegov obrazovni sadržaj, mnogi pružatelji pripravništva mogu iskoristivati pripravnike kao jeftinu ili čak neplaćenu radnu snagu.
- (11) Kvalitativnim okvirom za pripravništvo podržava se poboljšanje radnih uvjeta i obrazovnog sadržaja pripravništva. Glavni element kvalitativnog okvira za pripravništvo jest pisani sporazum o pripravništvu u kojem se navode obrazovni ciljevi, primjereni radni uvjeti, prava i obveze te razumno trajanje pripravništva.
- (12) Nedostatak informacija jedan je od uzroka loše kvalitete pripravništva i puno je rašireniji problem u odnosu na pripravništvo nego redovno zaposlenje. Zahtjevi za povećanom transparentnosti oglasa ili obavijesti o slobodnim mjestima za pripravništvo pomogli bi u poboljšanju radnih uvjeta i poticanju prekogranične mobilnosti.
- (13) Socijalni partneri igraju ključnu ulogu u izradi, provedbi i nadzoru politike i programa osposobljavanja. Suradnja između socijalnih partnera, pružatelja usluga cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i relevantnih tijela mogla bi imati za cilj da se pripravnicima pruže ciljane informacije o dostupnim mogućnostima za karijeru i vještinama potrebnim na tržištu rada, kao i o pravima i odgovornostima pripravnika. Uz to, socijalni partneri mogu imati ulogu u olakšavanju provedbe kvalitativnog okvira za pripravništvo, naročito sastavljanjem i stavljanjem na raspolaganje jednostavnih i sažetih modela sporazuma o pripravništvu, koje bi prvenstveno upotrebljavala mikropoduzeća i koji bi bili prilagođeni njihovim posebnim potrebama. U svojem Okviru djelovanja za zapošljavanje mladih iz srpnja 2013. europski su socijalni partneri primili na znanje namjeru Komisije da predloži Preporuku Vijeća u ovom području te su najavili da će podržati države članice u njihovim naporima da poboljšaju kvalitetu pripravništva.
- (14) Jedan je od izazova povećanje prekogranične mobilnosti pripravnika u Uniji kako bi se potaklo stvaranje pravog europskog tržišta rada. Postojeće razlike u pravnom uređenju predstavljaju prepreku razvoju prekogranične mobilnosti pripravnika. Štoviše, u nekim slučajevima utvrđeno je da administracijske i pravne prepreke prekograničnoj mobilnosti pripravnika utječu na nekoliko država članica primateljica. U tom kontekstu važne su informacije o pravu na prekograničnu mobilnost pripravnika, osobito o pravima obuhvaćenima Direktivom 2004/38/EZ⁽¹⁾. Pružanjem načela i smjernica koji služe kao referentni okvir, kvalitativni okvir za pripravništvo također će olakšati pristup transnacionalnom pripravništvu.
- (15) Razvojem kvalitativnog okvira za pripravništvo povećat će se transparentnost. Nadalje, time bi moglo poduprijeti širenje EURES-a na pripravništvo, čime bi se olakšala mobilnost.
- (16) Programi država članica koji nude i promiču pripravništvo mogu primati financijsku potporu iz europskih fondova. Uz to, inicijativom za zapošljavanje mladih podržava se pripravništvo u kontekstu jamstva za mlade, ciljajući na mlade iz područja Unije koja su najviše pogođena nezaposlenošću mladih i koja sufinancira Europski socijalni fond (ESF) za razdoblje od 2014. do 2020. Inicijativa za zapošljavanje mladih i ESF mogu se iskoristiti kako bi se povećao broj i kvaliteta programa za pripravništvo država članica. To uključuje mogući doprinos troškovima pripravništva uključujući, pod određenim uvjetima, i dio naknade. Nadalje, u okviru njih mogu se izdvojiti sredstva za druge oblike osposobljavanja pripravnika izvan okvira pripravništva, primjerice za jezične tečajeve.
- (17) Komisija je pokrenula poseban program tehničke pomoći ESF-a kojim se državama članicama pomaže da uspostave programe za pripravništvo uz pomoć ESF-a. Tim programom pomoći pružaju se strateški i operativni savjeti te savjeti o politikama nacionalnim i regionalnim tijelima koja razmatraju uspostavu novih programa za pripravništvo ili modernizaciju postojećih programa.
- (18) Vijeće je u svojoj Rezoluciji o strukturiranom dijalogu o zapošljavanju mladih u svibnju 2011. izjavilo da je kvalitativni okvir za pripravništvo potreban kako bi se osigurala obrazovna vrijednost takva iskustva.
- (19) U zaključcima Vijeća „Promicanje zapošljavanja mladih u svrhu postizanja ciljeva strategije Europa 2020.” od

⁽¹⁾ Direktiva 2004/38/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

17. lipnja 2011. Komisija je pozvana pružiti smjernice o uvjetima visokokvalitetnog pripravništva u kvalitativnom okviru za pripravništvo.
- (20) Europski je parlament 14. lipnja 2012. u svojoj Rezoluciji „U smjeru oporavka s visokim stupnjem zaposlenosti” pozvao Komisiju da što prije predstavi prijedlog Preporuke Vijeća o kvalitativnom okviru za pripravništvo i da definira minimalne standarde za potporu pružanju i provedbi pripravništva visoke kvalitete.
- (21) Europsko je Vijeće na sjednici u 28. 29. lipnju 2012. pozvalo Komisiju da ispita mogućnost širenja portala EURES na pripravništvo.
- (22) U zaključcima Europskog Vijeća od 13. i 14. prosinca 2012. Komisiju se poziva da ubrzano završi kvalitativni okvir za pripravništvo.
- (23) U paketu mjera za zapošljavanje mladih od 6. i 7. prosinca 2012. Komisija je započela savjetovanje sa socijalnim partnerima o kvalitativnom okviru za pripravništvo. Socijalni partneri EU-a u svom su odgovoru obavijestili Komisiju da ne namjeravaju pokrenuti pregovore za autonomni sporazum prema članku 154. UFEU-a.
- (24) Europsko je Vijeće 27. i 28. lipnja 2013. ponovno potvrdilo da bi kvalitativni okvir za pripravništvo trebao biti uspostavljen početkom 2014.
- (25) Kvalitativni okvir važna je referentna točka za određivanje onoga što čini kvalitetnu ponudu pripravništva prema Preporuci Vijeća o uspostavi jamstva za mlade.
- (26) Sukladno Godišnjem pregledu rasta za 2014. nužno je olakšati prijelaz iz škole na posao, posebno tako da se poveća dostupnost kvalitetnog pripravništva ili naukovanja.
- (27) Za potrebe ove Preporuke pripravništvo se shvaća kao ograničeno razdoblje plaćene ili neplaćene radne prakse, koje uključuje element učenja i osposobljavanja, u kojem se sudjeluje radi stjecanja praktičnog i profesionalnog iskustva u svrhu povećanja zapošljivosti i olakšavanja prijelaza na redovno zaposlenje.
- (28) Ovom se Preporukom ne obuhvaća stručna radna praksa koja je dio kurikuluma formalnog obrazovanja ili strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Pripravništvo čiji je sadržaj reguliran nacionalnim pravom i čiji je završetak obavezan za pristup određenoj profesiji (npr. medicina, arhitektura itd.) nije obuhvaćeno ovom Preporukom.
- (29) S obzirom na prirodu i cilj ove Preporuke, istu se ne bi trebalo tumačiti kao da onemogućava državama članicama da zadrže ili uspostave odredbe povoljnije za pripravnike od onih preporučenih.
- OVIME PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA DA:
1. poboljšaju kvalitetu pripravništva, posebno s obzirom na sadržaj učenja i osposobljavanja i radne uvjete, u cilju olakšavanja prijelaza iz sustava obrazovanja, stanja nezaposlenosti ili neaktivnosti na posao upotrebom sljedećih načela za kvalitativni okvir za pripravništvo:

Sklapanje pisanog sporazuma o pripravništvu
 2. zahtijevaju da se pripravništvo temelji na pisanom sporazumu sklopljenom prije započinjanja pripravništva između pripravnika i pružatelja pripravništva;
 3. zahtijevaju da se u sporazumima o pripravništvu navedu obrazovni ciljevi, radni uvjeti, pitanje osiguravanja naknade ili kompenzacije pripravniku od strane pružatelja pripravništva te prava i obveze uključenih stranaka prema primjenjivom pravu EU-a i nacionalnom pravu, kao i trajanje pripravništva, kako je navedeno u preporukama od 4. do 12.;
- Ciljevi učenja i osposobljavanja*
4. promiču najbolju praksu s obzirom na ciljeve učenja i osposobljavanja kako bi se pripravnicima pomoglo da steknu praktično iskustvo i odgovarajuće vještine; zadaci koji se dodjeljuju pripravniku trebali bi omogućiti postizanje tih ciljeva;
 5. potiču pružatelje pripravništva da svakom pripravniku dodijele mentora koji će ga voditi kroz dodijeljene zadatke te pratiti i ocjenjivati njegov napredak;
- Radni uvjeti koji se primjenjuju u odnosu na pripravnike*
6. osiguraju poštovanje prava i radnih uvjeta koji se odnose na pripravnike u skladu s primjenjivim pravom EU-a i nacionalnim pravom, uključujući ograničenje trajanja tjednog radnog vremena, najmanja dnevna i tjedna razdoblja odmora i, ako je primjenjivo, najmanji broj dana godišnjeg odmora;
 7. potiču pružatelje pripravništva da navedu osiguravaju li pokrivenost zdravstvenim osiguranjem i osiguranjem od nesreće te bolovanje;
 8. zahtijevaju da se u sporazumu o pripravništvu navodi isplaćuje li se naknada ili kompenzacija te, ako je primjenjivo, njezin iznos;
- Prava i obveze*
9. potiču dotične stranke da osiguraju da sporazum o pripravništvu propisuje prava i obveze pripravnika i pružatelja pripravništva, uključujući, prema potrebi, pravilo o povjerljivosti i pravo na intelektualno vlasništvo pružatelja pripravništva;
- Razumno trajanje*
10. osiguraju razumno trajanje pripravništva koje u načelu ne premašuje šest mjeseci, osim u slučajevima kada je dulje trajanje opravdano, uzimajući u obzir nacionalnu praksu;

11. razjasne okolnosti i uvjete pod kojima pripravništvo može biti produljeno ili obnovljeno nakon isteka prvotnog sporazuma o pripravništvu;
 12. potiču praksu navođenja u sporazumu o pripravništvu da ga i pripravnik i pružatelj pripravništva mogu raskinuti pismenom obaviješću, uz pružanje obavijesti o tome u odgovarajućem trajanju s obzirom na duljinu pripravništva i relevantnu nacionalnu praksu;
Pravilno priznanje pripravništva
 13. promiču priznavanje i potvrđivanje znanja, vještina i stručnosti stečenih tijekom pripravništva i potiču pružatelje pripravništva da u odnosu na njih na temelju procjene izdaju potvrdu;
Zahtjevi transparentnosti
 14. osiguraju da pružatelji pripravništva navode u svojim obavijestima i oglasima za slobodna mjesta informacije o uvjetima pripravništva, posebno o tome jesu li osigurane naknade i/ili kompenzacije te zdravstveno osiguranje i osiguranje od nesreće; potiču pružatelje pripravništva da daju informacije o politikama zapošljavanja, uključujući udio pripravnika zaposlenih tijekom prethodnih godina;
 15. potiču službe za zapošljavanje i druge pružatelje profesionalnog usmjeravanja da primijene zahtjeve transparentnosti ako pružaju informacije o pripravništvu;
Prekogranično pripravništvo
 16. olakšaju prekograničnu mobilnost pripravnika u Europskoj uniji, *inter alia*, pojašnjavanjem nacionalnog pravnog okvira za pripravništvo i uspostavljanjem jasnih pravila o primanju pripravnika iz drugih država članica, i slanja pripravnika u druge države članice i smanjenjem administrativnih formalnosti;
 17. ispituju mogućnost upotrebe proširene mreže EURES i razmjene informacija o plaćenom pripravništvu putem portala EURES;
Upotreba europskih strukturnih i investicijskih fondova
 18. iskoriste europske strukturne i investicijske fondove, tj. Europski socijalni fond i Europski fond za regionalni razvoj u programskom razdoblju 2014.–2020. te prema potrebi inicijativu za zapošljavanje mladih u svrhu povećanja broja i kvalitete pripravništva, uključujući putem učinkovitih partnerstava sa svim odgovarajućim zainteresiranim stranama;
Primjena kvalitativnog okvira za pripravništvo
 19. poduzmu potrebne mjere za primjenu kvalitativnog okvira za pripravništvo što je prije moguće;
 20. obavijeste Komisiju do kraja 2015. o mjerama poduzetima u skladu s ovom Preporukom;
 21. promiču aktivno sudjelovanje socijalnih partnera u primjeni kvalitativnog okvira za pripravništvo;
 22. promiču aktivno sudjelovanje službi za zapošljavanje, obrazovnih institucija i pružatelja osposobljavanja u primjeni kvalitativnog okvira za pripravništvo;
- NAPOMINJE DA KOMISIJA NAMJERAVA:
23. poticati blisku suradnju s državama članicama, socijalnim partnerima i drugim zainteresiranim stranama s ciljem brze primjene ove Preporuke;
 24. pratiti, u suradnji s državama članicama, a posebno putem EMCO-a, napredak u primjeni kvalitativnog okvira za pripravništvo na temelju ove Preporuke i analizirati učinak provedenih politika;
 25. izvješćivati o napretku u primjeni Preporuke na temelju informacija iz država članica;
 26. surađivati s državama članicama, socijalnim partnerima, službama za zapošljavanje, organizacijama za mlade i pripravnike te drugim zainteresiranim stranama u svrhu promicanja ove Preporuke;
 27. poticati i podržavati države članice, uključujući promicanje razmjene najboljih praksi između njih, da koriste Europski socijalni fond i Europski regionalni razvojni fond i druge europske fondove za programsko razdoblje 2014.–2020. u svrhu povećanja broja i kvalitete pripravništva;
 28. ispitati, zajedno s državama članicama, mogućnost za uklanjanje plaćenog pripravništva u EURES i postaviti web-stranicu o nacionalnim pravnim okvirima za pripravništvo.
- Sastavljeno u Bruxellesu 10. ožujka 2014.

Za Vijeće
Predsjednik
I. VROUTSIS